

EMLÉKEZTETŐ

A Halászati Operatív Program 16. Monitoring Bizottsági üléséről

Időpont: 2016. április 21. (csütörtök)

Helyszín: Budapest

Napirendi pontok:

1.	10:30-10:40	A HOP MB elnökének nyitóbeszéde
2.	10:40-10:45	A határozatképesség megállapítása és az ülés napirendjének jóváhagyása
3.	10:45-10:50	A 15. HOP MB ülés emlékeztetőjének elfogadása
4.	10:50-11:10	Az Európai Bizottság képviselőjének tájékoztatója
5.	11:10-11:20	Az Irányító Hatóság beszámolója a HOP aktualitásairól
6.	11:20-11:30	Egyéb
7.	11:30-11:35	Ülés zárása

Gábor János elnök úr köszöntötte a Monitoring Bizottság (a továbbiakban: MB) tagjait, az Irányító Hatóság (a továbbiakban: IH) képviselőit, valamint az Európai Bizottság (a továbbiakban: EB) képviselőit. Megállapította a MB határozat-, és szavazatképességét, valamint hogy a jelenlévőknek nincs kifogása azzal kapcsolatban, hogy – az ülés emlékeztetőjének elkészítését megkönnyítendő – az ülésről hangfelvétel készül.

Elnök úr megnyitó beszédében, történelmi visszatekintésként egy tíz évvel korábbi, hivatalos értékelés részletét ismertette a jelenlévőkkel a magyar halgazdálkodási stratégia hosszútávon történő megvalósulásának, valamint annak végrehajtását biztosító programok közti folytonosság szemléltetésére:

„A HOP, a mezőgazdasági ágazat egyik legkisebb hozzáadott értékével rendelkező területét, a halászatot finanszírozza. A szocio-ökonómiai megfelelés különösen érzékenyen jelenik itt meg, hiszen az alacsony jövedelmezőség alacsony foglalkoztatottsági rátával jár együtt.

Fontos megemlíteni azonban, hogy az AVOP támogatási modellje elindított egy folyamatot, amelynek eredményei már ma is érezhetőek, de tudni kell, hogy az új Operatív Program előtt nagy feladatok állnak a horizontális célok megfeleltetése terén is.

A Beszámolókat, melyeket a Bizottság is elfogadott, első időben aggodalommal figyelte az Unió, kérdéses volt ugyanis, hogy a teljes AVOP-HOPE keretösszeg elköltésre kerül-e.

A pályázatás folyamatos és időarányos volt, melyet a Monitoring Bizottság előre jelzett. Ez a tény biztosította a keret kimerülését, és a támogatások megfelelő elköltését.

Tanulságos mindenesetre az Akvakultúra intézkedés nagyarányú támogatása, ezzel szemben a természetesvízi halászat abszolút kihasználatlansága fenyegetésként jelenik meg.

A Halfeldolgozók építése, felújítása intézkedés a SAPARD Program e téren felhalmozott sikerei miatt kevés érdeklődést generáltak, éppen emiatt várható, hogy nagyobb figyelmet szentelünk ennek az Intézkedésnek a következő programozási ciklusban.

A Promóció részleges sikere részleges kudarcként is felfogható, nincs más lehetőség, mint a sikertelenségből levonni a következtetéseket, melyeket a HOP programozása idején maximálisan figyelembe vettünk.

Az NHST stratégiai szerepet szán a halászat fejlesztésében a közösségi célok kielégítésének, a foglalkoztatottság növelésének, illetve a kibocsátás bővítésének.

Ezen célok megfogalmazása, és az intézkedések következetes végrehajtása a meghatározott területeken növekedést fog generálni.

Az esélyegyenlőség kérdésköre bonyolultabb, a nők foglalkoztatásának bővítési lehetősége adott, de egyben korlátokat is szab az ágazati sajátosság, a nehéz fizikai munka elvégzésének kritériuma.

A feldolgozó kapacitások növelése, a megnövekedett piaci igények kielégítése segítséget nyújthat adott területeken a nők elhelyezkedési problémáinak megoldásában.

A fenntarthatóságot a környezeti szempontok maximális figyelembe vétele mellett lehet elérni, célként jelenik meg egy olyan halászati módszertan kialakítása, amely nem, vagy kevésbé terheli a vizeket és a környezetet.

Tekintettel arra, hogy a jelen álláspont szerint a halgazdálkodás a felszíni vizek szempontjából környezetszennyezésnek felel meg, szükséges a szoros együttműködés a környezetvédelmi szervezetekkel, annak érdekében, hogy mind az elméleti, mind a gyakorlatban megvalósuló fenntarthatósági programok elérjék a kívánt célt.

Valamennyi, az NHST-ben felvázolt, a növekedést, a foglalkoztatást, az esélyegyenlőséget megteremteni hivatott tevékenység intézkedés szinten is szerepel a HOP-ban, ami biztosíték arra, hogy a felvázolt célok megvalósuljanak.

Összefoglalva, az Európai Bizottság és a Monitoring Bizottság is sikeresnek értékelte az AVOP-HOPE programot, annak kudarcait és sikereit szem előtt tartva került módosításra azon elemek sora, melyek változtatást igényeltek mind az NHST, mind a HOP esetében.”

Elnök úr a napirendi pontok megbeszélése előtt átadta a szót az EB képviselőjének, Kurt Vander Eecken úrnak.

Kurt Vander Eecken (Európai Bizottság képviselője) köszöntötte a tagokat, majd elmondta, hogy 14 tagállamban vesznek részt rendszeresen monitoring bizottsági üléseken, amelyeken rendszerint nagyon szépen felépített beszédeket hallani az ülések elején. Nagyra értékelt Gábor János elnök úr beszédét, ugyan tíz évvel ezelőtti eseményekről szólt, de számos olyan elemet említ, ami a mostani időszakban valósul meg. Továbbá röviden elmondta, hogy az előző programozási időszak zárása folyamatban van, a megvalósításáról szóló jelentés hamarosan elkészül, amelynek - egyrészt az Európai Unió, másrészt a nemzeti hatóságok együttműködésével elért - eredményeit értékelni fogják.

Gábor János elnök úr megköszönte az EB képviselőjének dicsérő szavait, hozzátette, hogy egyetért azzal a gondolattal, hogy a folyamatosság és a hosszú távú stratégia az alapja a kitűzött célok elérésének. Következő napirendi pontként megkérte a tagokat, hogy szavazzanak – az előzőleg már megküldött és az észrevételek alapján véglegesített – a 15. HOP MB ülés emlékeztetőjének elfogadásáról.

A 15. HOP MB ülés emlékeztetőjét a MB egyhangúlag elfogadta.

Elnök úr felkérte az EB képviselőjét, Kurt Vander Eecken urat, hogy tartsa meg beszédét, tájékoztassa a MB tagokat az aktuális információkról.

Kurt Vander Eecken (Európai Bizottság képviselője) elmondta, a beszéd helyett friss információkat szeretne adni: Az EB egy nagy volumenű ex-post értékelést hajt végre az Európai Halászati Alap keretében, amely Magyarország és másik 26 EU tagország tapasztalatain alapul. Az operatív programok valamennyi aspektusa tekintetében részletesen megvizsgálják az információkat, ebben a folyamatban Magyarország véleményét is kikérik. A cél, hogy 2016. novemberig elkészüljön egy dokumentum, amelyet közös döntéshozatalra benyújtanak az Európai Unióhoz. Mindez a stratégiai tervezés szellemében készül. Az ex-post felmérés eredményei lehetővé teszik majd az előre gondolkodást a 2020 utáni időszakra. Elmondta, hogy az ex-post felmérés lesz az egyeztetések alapja, azonban a 2007-2013-as program zárójelentésének eredményei jelentősen befolyásolni fogják a gondolkodásmódot a lezárt időszakokkal kapcsolatban. Kiemelte, hogy most nagyon fontos feladat az előző hét éves időszakban elért teljesítmények részletes bemutatása, hiszen hiába végzett Magyarország kiváló munkát az előző programozási időszak alatt, ha az nincsen megfelelően dokumentálva és kommunikálva. Ezért fontos a lezárási folyamatra kellő figyelmet fordítani, és megfelelő erőforrást biztosítani. Hozzátette, tudja, hogy nem kellems feladat a régi feladatok adminisztratív zárása, miközben már az új dolgokkal kellene foglalkozni, de a lezárási szakasz azért nagyon fontos, hogy az a sok munka, amit az évek során befektettek ne vesszen el az utolsó szakaszban. Példaként említette, hogy a 2000-2006-os programok között van néhány olyan kivételes eset, amelyek lezárása még csak most zajlik, mivel nem állt rendelkezésre elegendő forrás, illetve ember a zárás lefolytatására, így a zárási szakaszban információk vesztek el. Ennek sajnálatos módon pénzesztés a következménye a tényleges lezárási megvalósulásakor. Bíz benne, hogy Magyarország mindent jól megtervezett és határidőre teljesíti a zárással kapcsolatban. Az IH minden információt az MB tagok rendelkezésére bocsát a zárási folyamattal kapcsolatban, legfontosabb határidőként kiemelte **2017. március 31. napját**, tekintettel arra, hogy ezen időpont után a benyújtott dokumentációk már nem módosíthatóak. Esetlegesen előfordulhat, hogy bizonyos költségek nem elszámolhatónak fognak minősülni, ezért határozottan kérte a tagokat, hogy minden információt biztosítsanak időben, amit kér az IH, nehogy a folyamat megakadása miatt ne teljesüljenek a

határidők. Figyelembe kell venni, hogy hosszú feldolgozási folyamatot igényel az, hogy 2017. március 31-e előtt el tudja küldeni az IH a szükséges dokumentumokat. Elmondta, hogy az EB által kiadott útmutatók tartalmazzák ezeket a határidőket és természetesen minden ezzel kapcsolatos kérdésben állnak rendelkezésre.

Gábor János elnök úr megköszönte az EB képviselőjének megfontolandó szavait és hozzátette, hogy Magyarország már rendelkezik gyakorlattal abban, hogy egyszerre kell egy folyamatban lévő programot lezárni, illetve egy új programot elindítani és működtetni. Magyarország mindent el fog követni a határidők betartása és a forrásvesztés elkerülésére érdekében.

Ezt követően átadta a szót az IH képviselőjének, Dr. Selyem Tóth Sándor főosztályvezető úrnak.

Dr. Selyem Tóth Sándor úr (Irányító Hatósági Főosztály, a továbbiakban: IHF, főosztályvezető) megköszönte az EB képviselőjének figyelmeztető szavait a szükséges feladatok megtételére és a határidők betartására vonatkozóan. Elmondta, Magyarországon viszonylag szűk az az ágazati közeg, amiben dolgozni kell, így – természetesen néhány szakmai szempontot leszámítva – nagy egyetértésben tudnak dolgozni. Továbbá a MB-ot igyekeztek úgy összeállítani, hogy a szakma legprominensebb képviselői első kézből, a MB tagságukból adódóan informálódjanak a tagállamot illető kötelezettségekről. Bizodalmát fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy Magyarország minden kötelezettséget határidőben és pontosan fog tudni teljesíteni. Jelen pillanatban jó úton halad az adatszolgáltatási és zárási kötelezettségek teljesítése, de ennek ellenére a 2017. március 31.-i határidő hamar elérkezik.

Gábor János elnök úr megköszönte főosztályvezető úr hozzászólását és megismételte, hogy a MB képviseli az egész szakmát és ezen felül olyan egységeket is, akik nem közvetlenül kapcsolódnak a halgazdálkodáshoz. Egyúttal kérte az MB tagokat, hogy tolmácsolják az ismertségükbe tartozó, támogatásban részesültek felé a monitoring adatszolgáltatás szükségességét, a folyamatban levő program sikeres zárása érdekében.

A **HOP aktualitásainak** ismertetésére elnök úr átadta a szót **dr. Mihalics Viviennek, a Halászati Alapok Osztály osztályvezetőjének**. Az előadás anyagát a csatolt melléklet tartalmazza.

Dr. Mihalics Vivien (IHF, Halászati Alapok Osztály, osztályvezető) a MB tagok köszöntését követően beszámolt a HOP végrehajtásának aktuális állásáról: A HOP 2. prioritási tengelyen a 2015. év végén megjelent 8. támogatási kör kifizetési kérelmei folyamatban vannak. A HOP 3. prioritási tengely kapcsán kiemelte, hogy az utolsó kifizetési kérelmek beadási határideje 2015. december 31. napja volt, a kifizetések el vannak maradva, ennek oka, hogy a legtöbb pályázatnál még jelenleg is folyik a közbeszerzési ellenőrzés, illetve sok esetben a beadott kifizetési kérelmek hiányosak, így egy ügyfél esetében 2-3 hiánypótlás kiküldése is szükséges. Az új piacok kialakítása és promóciós kampányok szervezése („KAPJ RÁ!” Kommunikációs kampány) keretében az összes kötelezettségvállalás 100 %-a kifizetésre került. A HOP 5. prioritási tengelyen (Technikai segítségnyújtás) a tervezettnél valamivel több összeg került kifizetésre. A HOP zárásával kapcsolatban elmondta, hogy a HOP Zárási Munkacsoport három ülést tartott eddig, amelyek során – közös megegyezés alapján – írásban történt a kommunikáció az időközi kifizetési kérelem benyújtási határidejére tekintettel, a munkafolyamat meggyorsítása érdekében. Osztályvezető asszony szintén kiemelte, hogy a benyújtandó záródokumentumok végső határideje 2017. március 31. napja. Az

időpont betartása végett a tervek szerint **az IH a szükséges dokumentumokat legkésőbb 2016. év végéig a MB elé kívánja terjeszteni.**

Gábor János elnök úr megköszönte az IH tájékoztatását és két dologra hívta fel a figyelmet az előadásban elhangzottakkal kapcsolatban. Az első, hogy a teljesítésekből látható volt, hogy – a HOPE időszakhoz hasonlóan – a támogatások döntő többsége az akvakultúra fejlesztésére fordítódott, amellyel a magyar, egy főre jutó halfogyasztás növekedésének elérése volt a cél, illetve, hogy a halfogyasztáson belül lehetőség szerint ugyanaz az arány maradjon a saját termelésű halak és az import tengeri halak között. Mivel Magyarország tengerrel nem rendelkezik, így ezeket a termékeket importból fedezi, de mindenképpen emelni kell a saját termelésű halak részesedését a halfogyasztáson belül. A második, hogy az IH 2016. év végéig be kívánja nyújtani elfogadásra a záró dokumentumokat a MB-nak, amelyből következik, hogy a MB-nak komoly feladata lesz még az év végi ülésen.

Dr. Szűcs István (Halászati Tudományos Tanács) kérdést tett fel az IH beszámolóval kapcsolatban: tekintettel arra, hogy a kötelezettségvállalás kicsit nagyobb volt, mint a HOP keretösszege, így mi történik abban az esetben, ha minden pályázat eredményes lesz? Előreláthatólag hogy látja az IH, lesz-e forrásvesztés, vagy nem lesz az elmúlt időszak pénzeit illetően?

Dr. Miholics Vivien (IHF, Halászati Alapok Osztály, osztályvezető) válaszában elmondta, hogy abban az esetben, ha minden pályázat sikeres lesz és így a tervezett keret túllépésre kerül, arra az esetre létezik egy ún. többlet kötelezettségvállalás, amelyből kifizetésre kerülhetnek a szükséges források. Az IH forrásvesztéssel egyelőre nem tervez, remélhetőleg minimális forrás fog visszacsorogni. Hozzátette, hogy a kifizetések még állnak a HOP 3. prioritási tengelyén a hiánypótlások és a közbeszerzési ellenőrzések miatt.

Kurt Vander Eecken (Európai Bizottság képviselője), dr. Szűcs István MB tag kérdésére reagálva elmondta, hogy két gondolattal szeretné kiegészíteni. Néhány tagállamnál látták, hogy vállalták az ún. túlteljesítést, vagyis 12 %-kal meghaladhatták a rendelkezésre álló keretösszeget. Azonban voltak projektek, amelyek teljesültek, voltak projektek, amelyeknél végül nem tudták teljesíteni, amit elterveztek. Voltak, amelyek olcsóbbak lettek a tervezettnél, illetve voltak olyan projektek, ahol olyan költségeket is be akartak számítani, amelyek nem minősültek elszámolhatónak. Elmondta, hogy 1991 óta foglalkozik ilyen típusú programokkal, elég sok tapasztalattal rendelkezik ezen a téren, és ez idő alatt 98,5 % volt a legnagyobb teljesítés, amit tapasztalt ebben a tekintetben. Ezt túlteljesíteni óriási siker lenne. Második gondolataként elmondta, hogy amennyiben sikerül a 100 %-os teljesítést meghaladni, az a minisztériumok és a kormány számára egyértelműen azt jelentené, hogy nagyon jó, hozzáadott értéket növelő projektek dolgoztak ki, és ha ilyen jó projekteket valósítottak meg, akkor az említett szervezetek készen állnak arra, hogy a többletköltséget fedezzék.

Gábor János elnök úr megköszönte az értékes hozzászólást és elmondta, hogy már a HOPE idejében is szembesültek a többlet kötelezettségvállalással, ennek köszönhetően volt a közel 100%-os teljesítés. Az IH-val egyetértve elmondta, ha jelen esetben a 100 % túlteljesítésre kerülne, akkor a költségvetés helyt áll a fennmaradó összegért. Hozzátette, hogy 7 %-os többlet kötelezettségvállalásra van lehetőség és jó esélyt lát az említett 98,5 % túlteljesítésére. Ismételten kiemelte, hogy a pályázatok döntő többsége a termelési bázisra, új gazdaságok építésére, a régiók felújítására, a feldolgozó ipar és az intenzív rendszerek fejlesztésére fordítódik. Tehát tulajdonképpen

ez még mindig egy felkészülési időszak, arra, hogy egyszer majd a ténylegesen, intenzíven beinduló halfogyasztás növekedésnek a saját árualap része biztosítva legyen.

A napirendi pontok végére érve, további hozzászólás, felvetés hiányában elnök úr megköszönte a MB tagok aktív részvételét és a HOP MB 16. ülését lezárta, majd hozzátette, hogy előreláthatólag decemberben lesz a következő HOP MB ülés, amelyen többek között az IH által előkészített záródokumentumok elfogadása lesz napirenden.

Budapest, 2016. április 21.